

Nadaní studenti s dyslexií

Proč mají někteří velmi chytří studenti problémy ve škole?

Možná je to díky poruše učení, která překrývá jejich nadání. Nepatříte náhodou také mezi ně? Nejste si jisti? **Prosím, čtěte dál...**

Kdo jsou nadaní studenti s dyslexií?

Jsou to studenti, kteří jsou inteligentní, chápou složité logické vztahy, dovedou myslet v souvislostech, ptát se, argumentovat, jsou tvořiví a dobří pozorovatelé. Zároveň jim však dělají potíže základní mechanické dovednosti, které souvisí se čtením, psaním, užíváním gramatických pravidel a jednoduchým počítáním. Mají problémy v časových zkouškách a někdy se hůře koncentrují.

Paradoxní studenti?

Ano, někdy se tito studenti označují jako **paradoxní studenti**. Obvykle totiž zvládnou náročné úkoly snadno, zatímco s těmi jednoduchými trvale bojují. Pro mnohé z dospělých jsou některé rozpory mezi jejich schopnostmi a handicapem opravdu dost nepochopitelné a někdy je obtížně přijímají.

Doc. Mgr. Šárka Portešová, Ph.D.

O jaké typické rozpory se často jedná?

Chápu složité vztahy mezi systémy.	Mívají problém pochopit izolovaná fakta.
Mívají dobrou dlouhodobou paměť, dovedou třídít informace, srovnávat, klasifikovat, umějí vidět souvislosti a vztahy.	Mívají špatnou paměť na fakta (jména, data), špatnou krátkodobou paměť, zejména sluchovou, problémy s memorováním a mechanickým učením.
Vynikají při složitém, náročnějším obsahu učiva.	Bojují s jednoduchým, základním obsahem učiva.
Jsou přemýšliví, dovedou se hluboce ponořit do řešení některých problémů.	Mohou být nesprávně hodnoceni jako tzv. „denní snílci“.
Mají výbornou schopnost porozumět přečtenému.	Mají problémy s plynulým a rychlým čtením.
Mají dobrou představivost.	Pomalou zpracovávají slovy sdělované informace.
Jsou tvořiví.	Mívají problémy v tradičním školním prostředí.
Vynikají v porozumění složitým matematickým úkolům.	Mívají špatné počtářské dovednosti (často chybují v jednoduchých výpočtech).
Rychle porozumí logickému celku.	Mají problém zpracovat informace, které jsou jim v určitých sekvencích, bez souvislostí, předkládány.
Jejich dobré verbální schopnosti se často projevují v diskusi, ve slohových pracích, ve slovním humoru.	Opakovaně chybují v základní gramatice, selhávají v časově limitovaných zkouškách.

Institut výzkumu dětí, mládeže a rodiny, FSS MU

Proč je tak obtížné tyto studenty najít?

Tito studenti se obvykle obtížně identifikují – jejich nadání totiž maskuje porucha učení a porucha učení je zastřena jejich nadáním.

Mívají nějaké emoční problémy?

Ano, mezi ty nejčastější mohou patřit následující:

- Zvýšená úzkost
- Obranný postoj
- Nízká sebedůvěra
- Problémy s přijetím sebe sama
- Zranitelné sebepojetí
- Intenzivní frustrace
- Strach ze selhání

Mívají nějaké problémy ve vrstevnických vztazích?

Ano, mezi ty nejčastější mohou patřit následující:

- Problém začlenit se mezi ostatní
- Problém najít si kamaráda
- Pocity odlišnosti

portes@fss.muni.cz

Projekt Masarykovy univerzity a Grantové agentury ČR

Na Fakultě sociálních studií MU v Brně probíhá výzkumný projekt, který se na tuto skupinu dospívajících cíleně zaměřuje. Hlavní řešitelkou je Doc. Mgr. Šárka Portešová, Ph.D.

Proč projekt řešíme?

Na základě našich předchozích výzkumů na základních školách jsme dospěli k závěru, že skupina nadaných žáků s dyslexií bývá v našich školách nesprávně opomíjena. V jejich vzdělávání se totiž obvykle klade prvořadý důraz na to, co jim ve škole obvykle moc nejde (čtení, gramatika, jednoduché rychlé počítání, mechanická paměť apod.), a zapomíná se na jejich rozvoj v těch oblastech, které jim naopak jdou výborně - logické myšlení, abstraktní uvažování, tvořivost, obrazová představivost apod. Nevíme ale, jaká je situace v tomto ohledu na středních školách. To bychom rádi zjistili v tomto novém projektu.

Doc. Mgr. Šárka Portešová, Ph.D.

Co tedy chceme zjistit?

Hlavním cílem našeho výzkumu je popsat důležité faktory, které umožňují těmto studentům **překonávat poruchu učení a rozvíjet nadání**. Zejména nás zajímá:

- Jakou mají tito studenti zkušenost s dosavadním vzděláváním?
- Jaké kompenzační strategie používají, když překonávají svůj handicap?
- Jak rozvíjejí své nadání?
- Co je baví, motivuje, čemu se rádi věnují ?
- A naopak - co je vůbec nezajímá?
- Jakou profesi si chtějí zvolit a proč?
- Kdo rozvoj jejich schopností podporuje?
- Co rozvoj jejich schopností brzdí?

Domníváme se, že odpověďmi na tyto otázky můžeme pomoci zabránit tomu, aby byli tito studenti vyřazováni ze vzdělávání dřív, než budou moci zazářit a vyniknout.

*Děkujeme, že nám pomáháte
objevovat svět nadání.*

Institut výzkumu dětí, mládeže a rodiny, FSS MU

Jaké dospívající hledáme?

Abychom mohli odpovědět na otázky, které si klademe, **prosíme Vás o pomoc**. Hledáme dospívající **všech typů škol**, ve věku **17-18 let**, kteří jsou chytří, ale zároveň mají problémy se čtením, s diktáty a s mechanickou pamětí. Hledáme ty, kteří byli vyšetřeni v Pedagogicko-psychologické poradně, ale i ty, kteří v poradně nikdy nebyli, ale přesto uvedené schopnosti i handicap mají. Pokud mezi takové studenty patříte, **ozvěte se, prosím!** Pokud o takovém studentovi víte, **předejte mu, prosím, tento leták**.

Ti, kteří se zapojí do výzkumu, dostanou **zdarma zprávu o profilu svých schopností!**

Dejte nám o sobě vědět na níže uvedené internetové adrese:

portes@fss.muni.cz